

Masuala ya Kulinda Usalama: Moduli ya 3

Kulinda Usalama: Anza Kuchukua Hatua kupitia Mipango Salama

Hii ni moduli ya tatu ya mfululizo wa sehemu tano juu ya Masuala ya Kulinda Usalama. Moduli hii inatanguliza sehemu tatu za hatua ya kulinda usalama kupitia masimulizi endelevu ya Family Health Frontiers (FHF) na mshirika mtekelezaji Sure Health Africa (SHA). Yote mawili ni mashirika ya asasi za kiraia ya kitaifa ya kutunga yanayohusika na masuala halisi ya kulinda usalama.

Muhtasari wa kozi

- 1. Utangulizi**
- 2. Ziara ya Eneo la Kazi na Mipango Salama**
- 3. Tukio la Watu Muhimu Sana (Very Important Persons /VIP)**
- 4. Tukio la Kulinda usalama**
- 5. Muhtasari**

Utangulizi

Karibu kwenye Moduli ya 3

Hapa utaendelea na timu ya Family Health Frontiers (FHF) kwenye safari yao ya kulinda usalama.

Moduli hii itaangazia jinsi kulinda usalama kunashughulikiwa katika:

- Kuandaa na kufanya ziara ya ufuatiliaji wa kulinda usalama kwenye eneo la kazi kwa mshirika mtekelezaji;
- Kusaidia shirika mwenza katika kuandaa tukio ya Watu Muhimu sana (Very Important Persons /VIP); na
- Kujibu ufumbuzi na kuandaa ripoti.

Muda wa mafunzo: Dakika 45-60

Matokeo ya Mafunzo

Moduli hii itakusaidia:

- Kuelewa hatua zinazohitajika wakati wa kufanya ziara ya ufuatiliaji wa eneo la kazi;
- Kuelewa umuhimu wa kuwa na mpango wa utekelezaji wa kulinda usalama kwa ajili ya kuweka ratiba kwa usalama;
- Kutambua umuhimu wa kulinda usalama katika upangaji wa tukio na kusaidia washirika na hili;
- Kushugulikia ipasavyo ufumbuzi wa kulinda usalama; na
- Kuripoti tukio la kulinda usalama.

Moduli hii ina sehemu 3:

Sehemu ya 1 - Ufuatiliaji wa Ziara ya Eneo la Kazi

Kutana na mmoja wa washirika wa utoaji huduma wa Family Health Frontiers (FHF) waitwao Sure Health Africa (SHA) na fanya ziara ya eneo la kazi na wafanyakazi wa Family Health Frontiers (FHF) kufuatilia maendeleo ya Sure Health Africa (SHA) juu ya kutekeleza kulinda usalama katika mpango.

Sehemu ya 2 – Tukio la Watu Muhimu Sana (VIP)

Gundua jinsi Family Health Frontiers (FHF) inavyounga mkono Sure Health Africa (SHA) na kulinda usalama katika maandalizi yao ya tukio la hali ya juu ya Watu Muhimu Sana (VIP) linayohudhuriwa na wafadhili muhimu. Kama ilivyo katika moduli 1 na ya 2, tabia za mahali pa kazi zitaendelea kusababisha shida kwa wafanyakazi wengine.

Sehemu ya 3 - Ripoti ya Tukio

Uelewe jinsi ya kujibu ipasavyo kwa tukio la kulinda usalama na ufanye kazi kupitia mchakato wa kuripoti. Zingatia hatari zozote ambazo zimepuuzwa na athari za hii, pamoja na hatari zozote ambazo hazipunguzwi mara kwa mara.

Ili kukusaidia kuendelea kushikamana na moduli ya 1 na ya 2, hapa kuna ukumbusho wa Timu ya Family Health Frontiers (FHF):

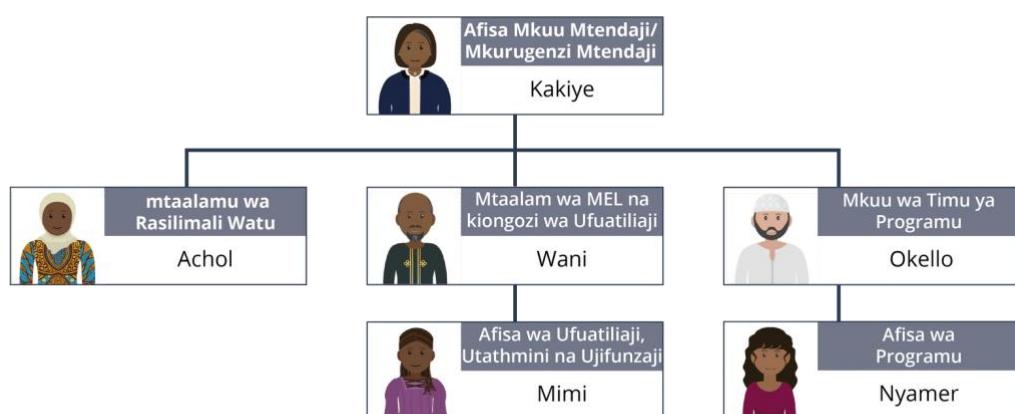
Muktadha

Family Health Frontiers (FHF) ni Shirika la Asasi ya Kiraia (Civil Society Organization /CSO) la kiwango cha wastani, ambalo lina utaalam katika utoaji wa huduma za afya.

Family Health Frontiers (FHF) iko katika nchi yenyewe kero nyingi za kiusalama. Nchi hiyo ina umaskini ulioenea na upatikanaji duni wa elimu na huduma za msingi za afya katika maeneo mengi ya vijijini. Kuna mifumo dhaifu ya kisheria ya kuwalinda watu kutokana na Unyanyasaji na Dhuluma ya Kingono (Sexual Exploitation, Abuse and Sexual Harassment (SEAH). Sheria ambazo zimebekwa hazitekelezwi vizuri na zinaweza kutumiwa vibaya kwa urahisi.

Timu

Family Health Frontiers (FHF) ina wafanyakazi wa kitaifa 25. Chati ya shirika inaonyesha uteuzi wa timu, hasa wale walio na majukumu ya kulinda usalama.

Utangulizi wa Sure Health Africa (SHA)

Sure Health Africa (SHA) ni Shirika la Asasi ya Kiraia (CSO) ndogo ambayo ina utaalam katika utoaji wa huduma za afya kwa akina mama na watoto wachanga. Sure Health Africa (SHA) iko katika eneo la mbali, lenye uchumi duni na mifumo dhaifu ya kisheria ya kulinda watu kutokana na unyanyasaji na dhulumya ya kingono. Wao ni washirika wa utekelezaji wa Family Health Frontiers (FHF) kwenye Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga na hufanya kazi kutoka kliniki tofauti za afya za jamii za vijijini.

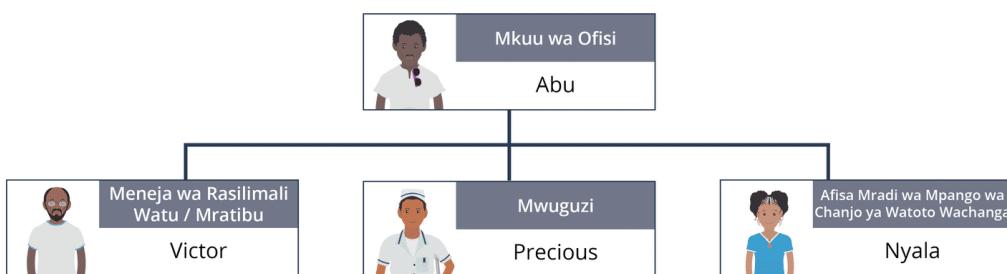

Sure Health Africa (SHA) ina kikundi cha wafanyakazi 10 ikiwa ni pamoja na madaktari na wauguzi. Unapofanya kazi kupitia moduli hiyo utapata kuwajua baadhi yao, hasa wale walio na majukumu ya kulinda usalama.

Utangulizi wa wahusika wapya katika Moduli ya 3: Wanachama wa timu ya Sure Health Africa (SHA) na wageni Watu Muhimu Sana (VIP)

Hapa chini ni wanachama wa timu ya Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga (Infant Immunization Program /IIP).

Sure Health Africa

Wageni Muhimu Sana

1. "Hujambo mimi ni **Abu**. Mimi ni Mkuu wa Ofisi ya Sure Health Africa (SHA). Nimefanikiwa mengi ya kujivunia katika maisha yangu na mambo yananiendea vizuri sana kazini. Nimeshinda ruzuku nyingine kwa ajili ya Sure Health Africa (SHA). Family Health Frontiers (FHF) huniambia nawajibikaji kwa kulinda usalama sababu mimi ndiye mkuu wa shirika. Nadhani unawajibika kwa kila kitu ukifika kiwango changu."
2. "Hujambo mimi ni **Victor**. Mimi ni Meneja wa Rasilimali Watu (Human Resource /HR) huko Sure Health Africa (SHA). Ni vizuri kufanya kazi katika Sure Health Africa (SHA) kwa sababu ya utoaji wa afya na kuweza kuleta mabadiliko ya kweli. Lakini kuna kazi nyingi ya kufanya. Nimekuwa tu Mratibu wa kulinda usalama, lakini sijui vya kutosha juu ya kile kinachojumuisha. Nimetoa maelezo mafupi kwa baadhi ya madaktari kulingana na kile Family Health Frontiers (FHF) ilinituma. Nadhani lazima kuwe na kozi ya kulinda usalama kutoka Family Health Frontiers (FHF) inayokuja hivi karibuni."
3. "Hujambo mimi ni **Precious**. Mimi ni muuguzi kwenye Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga. Mahitaji ya afya katika jamii hii ni ya juu sana na watu ni maskini sana. Kuwa na ulemavu mwenyewe ninaelewa jinsi ilivyo ngumu kuhimili wakati mwingine. Nina ujuzi fulani wa kulinda usalama kutoka kwa muhtasari wa Victor. Naamini kuna hatari nyingi katika jamii yetu."
4. "Hujambo mimi ni **Nyala**. Mimi ndiye Afisa Mradi wa Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga na nimeambiwa tu nitaongoza mradi mpya wa nyongeza. Kazi zinazidi kuongezeka lakini inabidi nizitekeleze. Nina jukumu la kutekeleza hatua za kulinda usalama katika wajibu wangu wa mpango."
5. "Hujambo mimi ni Mchungaji **Charles**. Mimi ni Kiongozi wa Imani kutoka Ushirika wa Wakristo. Watu wananiangalia na wanaelewa kuwa mimi ni mtu muhimu wa kanisa. Najifunza mengi juu ya watu kutokana na kutazama na kuwa na ufahamu. Napenda kampuni ya vijana, hunifanya nijisikie furaha na kuna mengi naweza kuwafundisha."
6. "Hujambo mimi ni **Naomi**. Mimi ni mwanahabari mwenye uzoefu mzuri wa kusafiri na kuripoti juu ya masuala ya kijamii kwa vituo vyatatu vya habari vya hapa. Unakutana na kila aina ya watu katika kazi hii, wazuri na wabaya. Nina nia ya kuhamia kwenye gazeti la kitaifa."

Ziara ya Eneo la Kazi na Mipango Salama

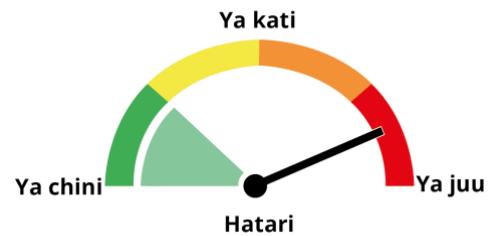
Sehemu ya 1 - Ziara ya Eneo la Kazi na Mipango salama

Katika sehemu ya kwanza ya moduli, utajua mbinu ya kulinda usalama ambayo inaarifu ziara ya ufuatiliaji wa eneo la kazi na faida za mpango wa utekelezaji wa kulinda usalama. Utafahamishwa juu ya umuhimu wa uzingatiaji salama wa ajira kama moja ya matokeo ya safari ya ufuatiliaji. Pia utaona umuhimu wa mafunzo ya kulinda usalama ili kusaidia wafanyakazi na waratibu na kiwango muhimu cha maarifa, ustadi na ujasiri.

Okello na Nyamer, Meneja wa Mpango na Afisa wa Family Heath Frontiers (FHF), huenda ziara ya ufuatiliaji kwa Sure Health Africa (SHA), mmoja wa washirika wanaotekeleza Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga (IIP). Wana ratiba yenye shughuli nyingi iliyopangwa kwa siku tatu za kazi kutathmini jinsi mpango huo unavyotolewa. Pia, watatathmini uwezo na utekelezaji wa kulinda usalama.

Kulinda usalama na Ziara za Eneo la Kazi

Kama Mkurugenzi Mtendaji (Chief Executive Officer /CEO) wa Family Heath Frontiers (FHF), Kakiye ameweka wazi kuwa anavutiwa sana na Mapango wa Chanjo ya Watoto Wachanga kwani ni mpango maarufu, na kwamba ziara ya hali ya juu imepangwa katika siku za usoni. Kakiye ameomba apewe maelezo juu ya changamoto zozote zitakaotokea kwenye ziara hiyo.

Nyamer anajua sana kupata haki hii na ameshiriki wasiwasi wake kwamba kuna hatari kadhaa za kulinda usalama, kwa mfano na uajiri wa madaktari, ambao unahitaji kufuatiliwa. Ametoa maelezo mafupi kwa Okello mapema kabla ya ziara ya eneo la kazi kuelezea maelezo ya muhtasari juu ya Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga na pia amekuja na kumbukumbu ya hatari ya mpango huo ili kurejelea na kusaidia mazungumzo na wafanyakazi.

Kumbusho la Hatari za Mpango wa Kulinda usalama

Chagua hatari sahihi kutoka kwa menu ya kushuka ambayo inahusiana na taarifa ya kupunguza hatari.

Hatari	Kupunguza hatari
1. Njia zilizowekwa imara na zinazoweza kupatikana ili kuwezesha ripoti za Unyanyasaji na Dhuluma ya Kingono na aina nyingine za madhara.	Mwitikio na jukumu la utunzaji
2. Ushirikishwaji wa wafaidika na jamii katika hatua ya upangaji na muundo wa mpango.	Kufanya kazi kupitia washirika
3. Utaratibu wa kuripoti kwa wazi upakuaji wa picha zisizo za adabu/za matusi za watoto.	ICT (Taarifa, Mawasiliano na Teknolojia)
4. Ramani ya huduma na mipangilio iliyopo ya msaada wa kisaikolojia.	Kuripoti takwimu za chini
5. Washirika wanaoongoza kufanya bidii inayofaa na washirika wao kupata hakikisho la kutosha kuhusu mipangilio yao ya ulinzi wa usalama.	Ajira Salama Zaidi
6. Uajiri mkubwa na mipango ya uhakiki ya kutambua na kuondoa watu wasiofaa kufanya kazi na vikundi vilivyo hatarini.	Muundo Mbaya wa Mpango

[Bofya hapa ili uone jibu.](#)

Kidokezo Maarufu:

Kufuatilia maendeleo na kutathmini hatari Okello na Nyamer watahitaji kufanya shughuli za ufuatiliaji wa maeneo ya kazi kama vile kufanya mahojiano ya wafanyakazi, kukutana na timu tofauti na wadau wa mpango, kuzingatia majadiliano ya vikundi na walengwa, na pia ukaguzi wa hati kwenye tovuti na ukaguzi wa mahali.

Ufutiliaji unapaswa kuwa zaidi ya kufuata tu wafadhili lakini pia kwa ujifunzaji na uboreshaji wa mradi.

Ni muhimu kupanga kufanya ziara ya ufutiliaji wa eneo la kazi. Ikiwa hukuona rasilimali kwenye ufutiliaji salama wa mradi katika moduli ya 2, bonyeza kwenye [Laha ya Vidokezo ya Kituo cha Rasilimali na Usaidizi \(Resources and Support Hub /RSH\): Vidokezo 10 vya juu vya kufanya ziara salama za ufutiliaji wa miradi.](#) Inatoa mwongozo juu ya kupanga kwa ziara ya eneo la kazi ikiwa ni pamoja na mazingatio wakati wa na baada ya ziara.

Ziara za Maeneo ya Kazi - Kanuni za Kulinda usalama

Wakati Nyamer na Okello wanapowasiliana na walengwa, jamii na wafanyakazi wa mpango wa wakati wa ziara ya eneo la kazi, kanuni zifuatazo zinapaswa kuwaongoza.

Unyeti

Wafanyakazi wanapaswa kuzingatia unyeti wa utamaduni wa jamii wanayotembelea. Wanapaswa kujua ukosefu wa usawa wa madaraka kati yao na walengwa na athari za ziara yao kwa jamii pamoja na usumbufu wowote hii inaweza kusababisha.

Usidhuru

Wafanyakazi wanapaswa kuepuka kufichua walengwa (wote watoto na watu wazima), wanajamii au wafanyakazi wa mradi kwa hatari zaidi kuititia vitendo vyao na wanapaswa kuipa kipaumbele usalama na ustawi wa watu binafsi juu ya mambo mengine.

Maslahi Bora ya Mtoto

Ni kanuni ya haki za mtoto unaotokana na Kifungu cha 3 cha Mkataba wa [Umoja wa Mataifa \(United Nations /UN\)wa Haki za Mtoto](#), ambao unasema kwamba "katika vitendo vyote vinavyohusu watoto, iwe vinafanywa na umma au

taasisi binafsi za ustawi wa jamii, mahakama za sheria, mamlaka ya utawala au vyombo vyaa sheria, maslahi bora ya mtoto itakuwa jambo la msingi la kuzingatia".

Heshima

Wafanyakazi wanapaswa kuheshimu utu, haki, na matakwa ya wale wanaokutana nao.

Kutobagua

Wafanyakazi wanapaswa kuwatendea wote kwa haki na kwa usawa na siyo kubagua kwa misingi ya kitambulisho cha jinsia, ujinsia, umri, hali ya ulemavu, rangi, kabila, au dini.

Faragha

Wafanyakazi wanapaswa kuheshimu ukweli kwamba watu wana haki ya kuamua nani wanashiriki nao hadithi yao. Wafanyakazi wanapaswa kuomba ruhusa ya kupiga picha na hawapaswi kutoa maelezo ya kibinafsi ya watu bila idhini yao kamili na iliyohabarishwa iliyokubalishwa, au ile ya wazazi au walezi wao katika suala la watoto.

Ziara ya Eneo la Kazi na Mpango Salama

Okello anafurahi kumtembelea Sure Health Africa (SHA) kwani ni rafiki na Mkuu wa Ofisi, Abu. Wamefahamiana tangu siku za chuo kikuu.

Wana mikutano kadhaa wakati wote wa ziara lakini hawatamjumuisha Nyamer hadi wakati wa kutoa maelezo mafupi mwishoni mwa ziara hiyo.

Tafakari: Kwa nini hii haifai? Okello angewezaje kusimamia hii kuhakikisha ukusanyaji wa taarifa unaofaa na mawasiliano ya uwazi?

Bofya hapa ili uone jibu.

Nyamer anashughulikia kukutana na wafanyakazi muhimu wa mpango kutathmini maendeleo na kuchunguza zaidi hatari za kulinda usalama. Katika mkutano na Meneja wa Rasilimali Watu (Human Resources /HR), Victor, anajifunza kuwa yeye pia ni Mratibu wa Kulinda usalama.

"Unaweza kuzungumza nami kupitia mpango wako wa utekelezaji wa ulinzi wa usalama ili unisaidie kuelewa uko wapi?"

"Samahani hatuna mpango wa utekelezaji wa kulinda usalama. Sikujua hii ilikuwa masharti. Hiyo ni nini?"

Kidokezo Maarufu: Mpango wa Utekelezaji wa Kulinda usalama

Wakati siyo wafadhili wote wanaohitaji mpango wa utekelezaji wa kulinda usalama uanzishwe, mashirika yanafaidika kwa kuwa na mpango kama huo.

Mashirika yanaweza kutumia tathmini yao ya kulinda usalama kutambua mapungufu na kusaidia kuarifu na kukuza mpango wa utekelezaji wa kulinda usalama.

Kwa kawaida, mipango kama hiyo huimarisha shirika ambapo kuna mapungufu na kudumisha ufuataji katika maeneo ambayo ulinzi wa usalama tayari umewekwa. Mashirika huunda mpango wao wa utekelezaji kwa njia anuwai. Wengine wanalenga kufikia viwango vya kimataifa,

wengine hupanga kulingana na muundo wa shirika lao na kushughulikia hatari katika idara maalum, timu, au maeneo.

Bajeti iliyo wazi ya kuunga mkono mpango huu inahakikisha kuwa shughuli za kulinda usalama zina vifaa vya kutosha.

Kumbuka:

Tathmini binafsi ni njia nzuri ya kupima kiasi gani shirika liko karibu kufikia viwango vya kimataifa vya kulinda usalama, na wapi watahitaji kuboresha.

Nyamer anaamua kuchunguza na Victor jinsi Sure Health Africa (SHA) inavyosimamia hatari za juu za kulinda usalama:

"Sawa, siyo shida ikiwa huna mpango wa utekelezaji wa kulinda usalama sasa, lakini unaweza kuniambia ni uchunguzi gani wa kuajiri na ukaguzi wa kuhakiki upo tayari kwa mpango huu?"

"Ndiyo, tunafanya ukaguzi wa marejeleo na utambulisho, lakini hatuna muda wa kutafuta idhini ya polisi na hatufikiri ni muhimu kwa wataalamu wa matibabu. Isitoshe hatuna imani kabisa mchakato huo, au rasilimali za kulipia ukaguzi wa polisi."

"Unahitaji angalau madaktari na wauguzi wako kusaini fomu ya kujitangaza ili kusema kwamba hawana historia ya jinai na wanafaa kufanya kazi na watoto na familia?"

"Hapana hatuombi hii kwa sasa kama sehemu ya taratibu zetu za ajira."

Kumbuka:

Kufanya kaguzi kali za uhakiki ni sehemu muhimu ya kuajiri salama. Uajiri salama ni seti ya mazoea iliyoundwa kuzuia waombaji wasiofaa kuomba au kuteuliwa kuingia katika shirika. Inahitaji mchakato thabiti na kamili wa kupata, kukusanya, kuchambua, na kutathmini taarifa kutoka na kuhusu waombaji.

Ni sehemu muhimu ya kulinda usalama kwani inachangia kuunda mazingira salama na kuwasiliana na dhamira ya shirika ya kuwaweka watu salama dhidi ya madhara.

Kwa maelezo juu ya ajira salama zaidi angalia [Mtando wa Anza - Miongozo Salama ya Ajira](#)

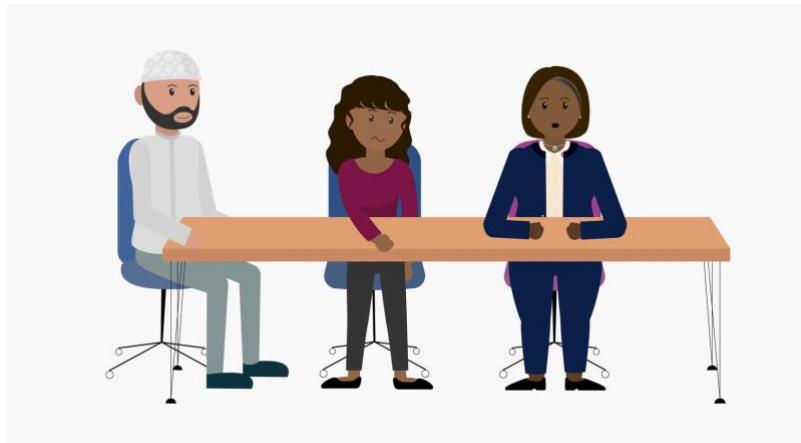
Shughuli ya 1.1 - Ajira Salama Zaidi

Soma swalii la ajira salama zaidi na uchague hatua sahihi ya kuajiri kutoka kwa menuyuu ya kuelekea chini.

Swali la kuajiri	Hatua ya kuajiri
1. Kwa nafasi zote ambazo zinarejelea kulinda usalama na kujumuisha imani na maadili ya shirika au kuziunganisha nazo.	Usajili
2. Weka wazi dhamira ya shirika ya kulinda usalama.	Mahojiano
3. Chunguza maelezo katika maombi/wasifu uliopatikana kutoka kwa waombaji wote. Suluhiha kutofautiana au mapungufu yoyote katika historia ya ajira.	Ukaguzi wa Uhakiki
4. Jumuisha maswali kuhusu kulinda usalama ambayo pia huchunguza mitazamo, maadili na motisha.	Ukaguzi wa Polisi
5. Thibitisha utambulisho wa mwombaji aliyefanikiwa, historia ya ajira na sifa.	Maelezo ya Kazi
6. Warejelewa mawili (au zaidi) ambao ni wataalam huru na kero zozote zilizofuatiwa. Weka wazi dhamira ya shirika ya kulinda usalama.	Matangazo
7. Anzisha kufaa kufanya kazi na vikundi vilivyo hatarini. Waombaji kazi wanaweza pia kutakiwa kutia saini fomu ya kujitangaza kuthibitisha kuwa hawana hukumu au tahadhari. Jumuisha maswali kuhusu kulinda usalama ambayo pia huchunguza mitazamo, maadili na motisha.	Kuwekwa kwenye orodha
8. Jumuisha maelezo mafupi kuhusu kulinda usalama, Kanuni za Maadili na jinsi ya kutoa ripoti.	Warejelewa

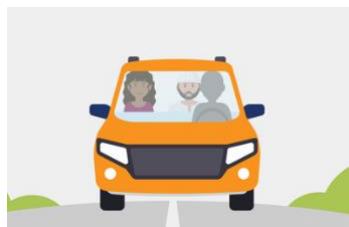
Bofya hapa ili uone jibu.

Nyamer hutoa maelezo muhtasari wa ziara ili kushiriki matokeo ya Family Heath Frontiers (FHF). Anazingatia matokeo ya Rasilimali Watu (HR) na anaelezea kuwa ni hatari kuajiri madaktari kwenye Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga bila uchunguzi wa kutosha wa nyuma.

Kumbuka:

Kulinda usalama ni jukumu la kila mtu lakini timu zingine ni muhimu zaidi katika kuunda mashirika salama.

Baadaye siku hiyo, Okello na Nyamer wanasaferi kurudi ofisi ya Family Health Frontiers (FHF) pamoja na kujadili ziara ya eneo la kazi na Sure Health Africa (SHA)

"Nadhani ungeweza kushughulikia kutoa muhtasari wa mwisho kwa njia nzuri zaidi. Uthabiti wa maoni haukuwa sawa kwani ulihisi kuwa muhimu sana. Mkuu wa Ofisi alikasirika kwani aliona siyo haki na haifai. Lazima niseme kwamba nakubaliana naye."

"Hapana, sikukusudia kumkasirisha mtu yejote. Nilikuwa nikifanya kazi yangu tu. Ilinibidi kushiriki matokeo yetu na kuwa waaminifu la sivyo tunahatarisha hali hiyo kutobadilika."

"Wacha niongee na Abu na nione ikiwa naweza kulainisha mambo. Inasaidia haswa kwa kuwa sisi ni marafiki."

Wanaporudi Family Health Frontiers (FHF) kutoka hiyo ziara ya eneo la kazi

Nyamer anaporudi Family Health Frontiers (FHF) anapanga kujadiliana na Achol ili kumsasisha kuhusu ziara ya ufuatiliaji na kushiriki kero zao juu ya hatua dhaifu za Sure Health Africa (SHA), kwa mfano, kwamba hawafanyi uchunguzi wa uhalifu wa kutosha kwa wafanyakazi wapya walioteuliwa.

Achol anakumbuka kwamba Sure Health Africa (SHA) haikukamilisha bidii ya kutosha ya kulinda usalama. Hii inamshawishi aombe washirika wote kumaliza tathmini binafsi ya kulinda usalama ili kuelewa zaidi ni mapungufu gani ambayo wanaweza kuwa nayo na msaada gani watahitaji.

Kumbuka:

Bidii inayofaa ni tathmini ambayo inakusanya ushahidi juu ya uwezo wa shirika kutekeleza mpango. Bidii inayofaa ya kulinda usalama mara nyingi huwa na viwango au mahitaji ambayo wafadhili wanatarajia kutoka kwa mashirika, kwa mfano, kwamba shirika lina sera ya kulinda usalama.

Ulijulishwa kwa Kujitathmini kwa Uwezo wa Shirika katika moduli ya 2. [Bofya hapa](#) kuona jibu.

Ufuautiliaji wa Mratibu

Kwa wiki kadhaa zijazo, Sure Health Africa (SHA) hawajibu maombi ya taarifa. Hii ni pamoja na tathmini binafsi ya kulinda usalama. Wanapo jibu mwishowe, wanasema kuwa wana shughuli nyingi na watafuatilia mara wakipata muda zaidi. Achol anapanga mukutano na Mratibu wa Kulinda usalama, Victor.

"Nafuatilia tu kwani tunahitaji hakikisho juu ya maendeleo yako ya kulinda usalama na kuelewa ni wapi unashindwa ili tuweze kukusaidia."

"Asante, samahani hatujakupatia kile unachohitaji. Nina shughuli nyingi kama Meneja wa Rasilimali Watu (HR) na sielewi kabisa ni nini kinatakiwa kwangu kama Mratibu wa Kulinda usalama."

"Naweza tu kuangalia ikiwa umekuwa na mafunzo ya kulinda usalama au ya mratibu na ni nani anayekuunga mkono na kazi hii."

"Kwa kweli, kusema ukweli sina msaada wa kweli kwani umuhimu wa kulinda usalama uko chini sana katika shirika. Pia sijapata mafunzo yoyote."

"Sawa, nitakutumia maelezo kiasi kusaidia baadhi ya masharti muhimu ya kulinda usalama na kuangalia uwezekano wa kozi ya mafunzo ya kulinda usalama kwa ajili yako. Tunaweza kuanza na hiyo kwa sasa."

Shughuli ya 1.2 - Mafunzo ya Kulinda usalama

Achol ana wasiwasi kuwa Victor hajapata mafunzo yoyote ya kulinda usalama au maelekezo juu ya jukumu la Mratibu wa Kulinda usalama. Anatafiti chaguo za mafunzo kwa wafanyakazi wote pamoja na Victor na kugundua mafunzo ambayo yanashughulikia maeneo kadhaa ya kulinda usalama.

Maeneo haya yote ni muhimu lakini Achol anataka kuipa kipaumbele kwa ujifunzaji muhimu kwa wafanyakazi wote na mafunzo ya ziada kwa Victor ambayo yatamsaidia kutekeleza majukumu yake kama Mratibu wa Kulinda usalama.

Kwanza, chagua mada tano muhimu za kulinda usalama za mafunzo kwa wafanyakazi wote wa Safe Health Africa (SHA).

- Ufafanuzi na istilahi
- Ajira Salama Zaidi
- Viwango vya kimataifa vya kulinda usalama na mahitaji ya shirika
- Tathmini ya hatari na kupanga tukio
- Kuripoti kero
- Wajibu na Majukumu ya Mratibu
- Mwongozo wa tabia
- Uchunguzi na mbinu zinazozingatia manusura
- Upangaji Salama
- Visababishi Vikuu vya unyanyasaji na dhuluma ya kingono (sexual exploitation, abuse and harassment)

Sasa, chagua mada za ziada ya mafunzo ambazo Victor atahitaji

Bofya hapa ili uone jibu.

Muhtasari kuhusu umuhimu wa mafunzo ya kulinda usalama

Kulinda usalama ni mada ngumu na nyeti. Ni muhimu kufundisha wafanyakazi na washirika juu ya kanuni za maadili na sera za kulinda usalama. Hii itawapa usaidizi na maelezo, wanayohitaji kuwa salama katika mwengiliano wao na walengwa na jamii na kuchangia mazingira salama.

Mafunzo pia huanzisha mazungumzo juu ya kulinda usalama kati ya timu na hukuza utamaduni wazi na wa uwazi ambapo watu wanajisikia wanajiamini kuibua kero zozote.

Ni muhimu kuwasaidia Waratibu wa Kulinda usalama kutekeleza jukumu lao kwa usalama na kwa ujasiri, kwa kuwapa mafunzo maalum. Hii ni kwa sababu wana majukumu ya ziada na wanahitaji kufahamu hatari za kulinda usalama na michakato. Wanahitaji pia kuwa na maarifa na stadi muhimu kusaidia wafanyakazi, washirika na shirika.

Tukio la Watu Muhimu Sana (Very Important Persons /VIP)

Sehemu ya 2 – Tukio la Watu Muhimu Sana (VIP)

Family Health Frontiers (FHF) itachagua mshirika anayetekeleza Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga ili kuandaa tukio la hali ya juu la Watu Muhimu Sana (VIP). Family Health Frontiers (FHF) itasaidia mshirika katika kujandaa kwa tukio hili.

Katika sehemu ya 2 utatambulishwa kwa vipengele vya kulinda usalama vya upangaji wa tukio na aina ya usaidizi mshirika atakaohitaji katika hali hii. Kutakuwa pia na fursa ya kuchunguza changamoto za timu yenye wafanyakazi wenye kazi nyingi katika kuhakikisha wamechukua hatua zote nzuri kuweka wafanyakazi na walengwa salama.

Kama ilivyo katika moduli za 1 na 2, tabia za mahali pa kazi zitaendelea kuwasilisha matatizo kwa wafanyakazi wengine na unaweza kutathmini athari ya moja kwa moja ambayo itakuwa nayo katika kulinda usalama.

Tukio la Watu Muhimu Sana (VIP)

Kakiye anapanga tukio la Watu Muhimu Sana (VIP) kuonyesha kazi nzuri ya Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga (Infant Immunization Program /IIP). Ziara hiyo itajumuisha Kiongozi wa Imani anayeitwa Mchungaji Charles ambaye anataraja atatoa mchango wa kifedha kwa mradi huo na kuleta utangazaji chanya. Pia atahudhuria na ana mpango wa kumualika mwanahabari.

Kakiye anapenda kujulikana kitaifa kwa kuongoza operesheni ya nguvu.

Kakiye ana mkutano wa kupanga na Nyamer na Okello juu ya kile kinachotarajiwa kutoka kwa ziara ya Watu Muhimu Sana (VIP).

Kwenye mkutano huo, Okello ana shauku sana na anapendekeza Sure Health Africa (SHA) kama mshirika anayefaa zaidi. Hata hivyo, Nyamer anawakumbusha hali ya sasa na Sure Health Africa (SHA); ukosefu wao wa maendeleo na mwitikio kwa mapengo ya kulinda usalama yaliyotambuliwa. Anawakumbusha pia juu ya masuala ya uajiri waliyoyabaini kwenye ziara ya eneo la kazi.

Okello mara moja hutoa hakikisho.

Kakiye anawaelekeza wote kutatua matatizo/masuala na anasisitiza umuhimu wa ziara hiyo. Anawakumbusha kwamba aliwajulisha kuhusu hii wakati uliopita alipofika kwanza.

Baada ya mkutano na Kakiye, Okello na Nyamer wana mazungumzo. Okello anaweka wazi kabisa kwamba anataka Sure Health Africa (SHA) ichaguliwe kwa ziara hiyo.

"Nina imani kwamba Abu na timu yake watatoa tukio zuri kuonyesha Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga (IIP). Ni mradi pekee ambao unaweza kufanya hii kutokea. "

"Una uhakika Okello. Je! Kuhusu..."

(anamkatisha...)

"Niamini, najua jinsi mambo haya yanavyofanya kazi."

Nyamer hukutana na Achol kuelezea kuwa Sure Health Africa (SHA) imechaguliwa kwa tukio la Watu Muhimu Sana (VIP). Achol hana furaha. Anakumbuka Nyamer akizungumzia matatizo ya kulinda usalama katika Sure Health Africa (SHA) baada ya ziara ya eneo la kazi.

"Naelewa wasiwasi wako na, kama unavyojuu, naungana nawe, lakini washirika wote wanapata ugumu kulinda usalama. Nadhani Sure Health Africa (SHA) imefanya zaidi ya wale wengine, na tumekuwa tu kuwatembalea ili tuwe na uhusiano wa kufanya kazi huko. Unawasiliana mara kwa mara na Mratibu Victor. Nadhani itakuwa sawa. "

"Ndiyo, tumekuwa na mawasiliiano lakini siyo mengi. Victor siku zote yuko na shughuli nyingi na ni ngumu kumfanya amalize kazi. "

"Sote tuko na shughuli nyingi sana. Nadhani itakuwa sawa na Okello anajiamini sana kwa sababu ni marafiki na Abu. Tafadhalii usijali Achol."

Sasa kwa kuwa uamuzi umefanywa kwa Family Health Frontiers (FHF) kutembelea Sure Health Africa (SHA), Kakiye na Okello huwasiliana na Abu, Mkuu wa Ofisi ya Sure Health Africa (SHA), juu ya mpango wao wa Tukio la Watu Muhimu Sana (VIP) kwa mradi wa jamii wa Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga (IIP).

Baada ya kuelezea tukio hilo litajumuisha nini, Kakiye anamwomba Abu ikiwa kuna wakati wa kutosha kwa Sure Health Africa (SHA) kuandaa kila kitu kinachohitajika ikiwa ni pamoja na hatua za kulinda usalama.

Abu anafurahi na, sawa na Okello, anamhakikishia Kakiye mara moja kwamba yote yatakuwa sawa.

Kakiye anakumbuka wasiwasi wa mwanzo wa JNyamer kuhusu Sure Health Africa (SHA), lakini anafikiria kwamba faida za ziara hiyo kama athari kwa wafadhili, utangazaji mzuri n.k. ni muhimu zaidi.

Muhtasari wa Kujifunza

Alama za ishara katika safari ya kulinda usalama hapa chini zinaonyesha sifa kadhaa za kibinafsi ambazo zinaweza pia kutoa changamoto za kushughulikia hatari katika kulinda usalama.

Kakiye, Nyamer na Achol wana wasiwasi juu ya hatari za kulinda usalama zilizoainishwa katika ziara ya eneo la kazi, lakini hafla ya VIP inaendelea.

Ni muhimu kila wakati kuchambua hatari kwa uangalifu na uwajibike kwa hizo kwa kutambua na kurekodi athari zinazoweza kutokea, na kuwa na mpango wa kupunguza.

- Matumaini** - Matumaini mengi mno
- Kukengeusha** - Yamevurugwa na madai ya kushindana
- Kuchanganyikiwa** - Kuchanganyikiwa na kuibua kero hiyohiyo
- Tamaa** - Tamaa iliyowekwa vibaya
- Kukosoa** – Hofu ya kukosolewa

Orodha ya Matukio ya Watu Muhimu Sana (VIP)

Nyamer na Achol wanafanya kazi pamoja juu ya kile kinachohitajika kwa Tukio la VIP na kuunda orodha kwa Sure Health Africa (SHA).

Ni muhimu kwa Nyamer na Achol kupitia orodha hiyo ili kuhakikisha kuwa tukio hilo ni salama. Hii itazuia makosa kufanywa na mambo kuharibika siku au wakati wa tukio. Orodha kamili ya madhumuni haya itajumuisha:

- Le Taarifa za wageni** - majina, nambari za mawasiliano, anwani n.k.
- Fomu ya Azimio la Kujitegemea** - Fomu za wageni za Kujitangaza zilizosainiwa.
- Pakiti ya Nyaraka za Kulinda usalama** - pamoja na Taarifa ya Sera ya Kulinda usalama, Kanuni za Maadili na tabia zinazotarajiwa kutoka kwa wageni.
- Tathmini ya Hatari** - vifaa kuhusu eneo jamii ilipo na walengwa wanaohusika.
- Muhtasari Kulinda usalama** - kwa wafanyakazi na walengwa wanaohusika.
- Wajibu na Majukumu** - kwa wale wote wanaohusika katika tukio hilo.
- Idhini na Ruhusa** - utangazaji, ruhusa na idhini ikiwa ni pamoja na kutoka kwa watoto pale inapobidi.
- Kuripoti** - jinsi ya kuripoti tukio.

Kwa maelezo zaidi, angalia tena [Kuhakikisha Matukio Yanayohusisha Watoto na Vijana ni salama: Mwongozo wa Upangaji.](#)

Kupanga tukio la Watu Muhimu Sana (VIP)

Family Health Frontiers wanaandaa tukio hilo. Nyamer na Achol wanafanya kazi sana na Sure Health Africa (SHA) kutoa msaada.

Orodha inatumwa kwa Nyala na Victor kuwasaidia kumaliza tathmini ya hatari ya kulinda usalama kabla ya ziara hiyo. Hii itasaidia kupanga.

Wanaarifu pia Sure Health Africa (SHA) kwamba idhini na ruhusa zinazofaa lazima ziwepo kwa mahojiano na walengwa, picha zinazopigwa nk.

Wanakumbushwa kwamba mwanahabari pia anahudhuria.

Kidokezo Maarufu:

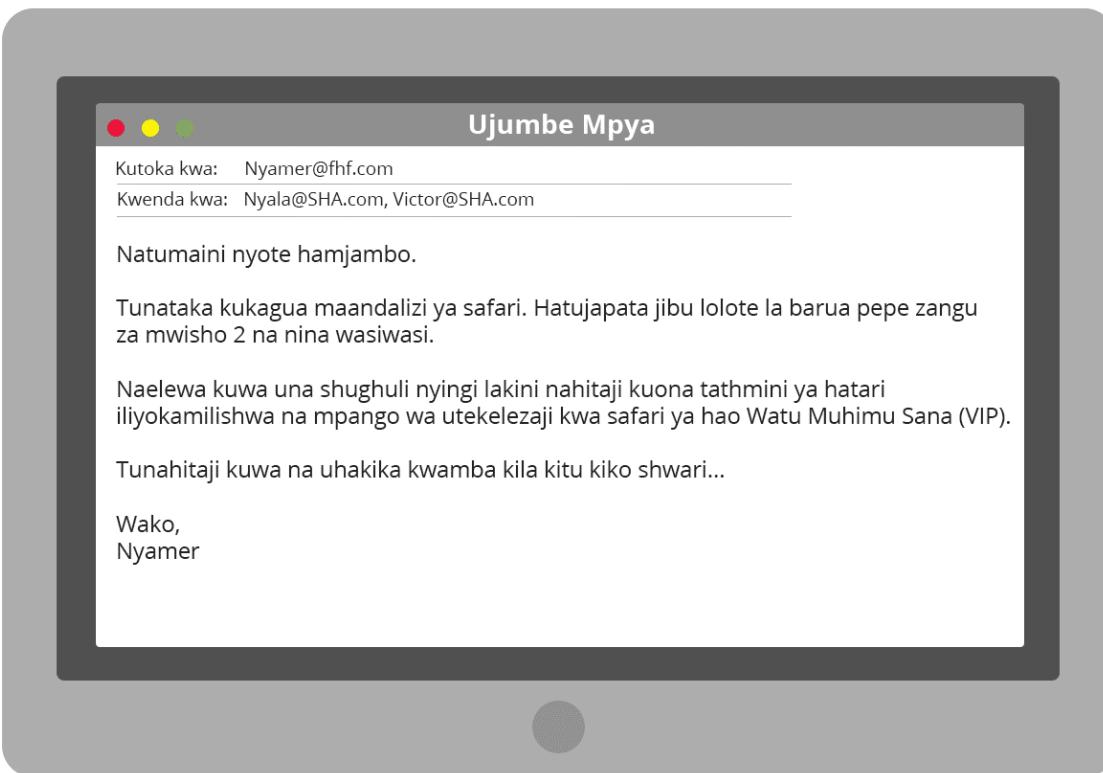
- Picha za walengwa ni sehemu kuu ya utangazaji kwa mashirika. Ziara kwa jamii na kampeni za vyombo vy'a habari hutoa fursa ya kuhamasisha kutafuta fedha na kuongeza uelewa wa umma. Ni

muhimu kwa kulinda usalama kujadili mipango kama hiyo mapema na watoto na jamii.

- Mwongozo wa kulinda usalama wa Habari, Mawasiliano na Teknolojia (Information, Communication and Technology /ICT) unapaswa kupatikana, kuweka jinsi ya kuandaa ruhusa ya kupiga picha, ombi la mahojiano, jinsi data inavyohifadhiwa na kinga zingine zote za faragha kwa walengwa na wanajamii. Nakala za fomu za idhini zitakazobaki kama kumbukumbu.
- Watoto, ambao wanaweza kufanya maamuzi, wanapaswa kushauriwa kuhusu ushiriki wao. Ambapo siyo umri unaofaa mzazi au mlezi anapaswa kushauriwa. Taarifa zao, pamoja na picha, hazipaswi kutumiwa bila idhini yao ya kuarifiwa

Kwa maelezo zaidi, angalia [Mwongozo wa Kulinda Usalama wa Watoto kwa Wanahabari.](#)

Karibu wiki katika kupanga, Nyamer anatumwa barua pepe ya haraka kwa Nyala na Victor.

Siku moja baada ya barua pepe kutumwa Okello anaomba kuonana na Nyamer. Amekasirika na ana hasira kwa sababu Abu amekuwa akipiga simu kutoka Sure Health Africa (SHA) akiuliza ni kwa nini wanapaswa kufanya ukaguzi huu wote, hasa ombi la fomu ya kujitangaza kutoka kwa Kiongozi wa Imani.

"Sina furaha hata kidogo kwamba wewe na Achol mnatoa madai mengi kutoka Sure Health Africa (SHA). Unachukua hii mbali sana. Siwezi kuamini unataka wamuombe Kiongozi wa Imani atie saini tamko. Ulikuwa unafikiria nin?"

"Lakini ni kile tunachotakiwa kufanya."

"Sisikilizi neno lingine lolote. Unajaribu kunidhalilisha?"

Baadaye siku hiyo, Nyamer na Achol wana mkuutano wa kupanga wa Watu Muhimu Sana (VIP).

Nyamer anamwambia Achol kuwa Okello amekasirika.

Wanaamua wamefanya kila wawezalo katika kuumba ulinzi wa usalama ufanyike na kuleta wasiwasi wao kwa watu wanaofaa.

"Nilikuwa na wasiwasi juu ya kulinda usalama katika Sure Health Africa (SHA) baada ya ziara ya eneo la kazi na bado tunasubiri uhakikisho wao kwa majukumu kadhaa lakini kuna mengi tu tunaweza kufanya."

"Labda tunapaswa kushiriki na Kakiye. Hatataka chochote
kiharibike... "

"Lakini anajua wasiwasi wetu tayari. Siwezi kupita juu ya kichwa
cha Okello. Tunapaswa kutumaini mazuri sasa nadhani..."

Kumbuka:

Ni muhimu kila wakati kuchambua hatari kwa uangalifu na uwajibike kwa
hizo kwa kutambua na kurekodi athari zinazoweza kutokea, na kuwa na
mpango wa kupunguza. Wakati mwingine hofu ya kukosolewa,
kuchanganyikiwa kwa kuibua kero hiyohiyo na vipaumbele vya
kushindana kunaweza kusababisha hatari kupuuzwa

**Tafakari: Unafikiri hatari hizo zimepunguzwa? Unafikiri Nyamer na Achol
wangeweza kufanya nini katika hatua hii?**

Bofya hapa ili uone jibu.

Ziara inafanyika...

Kakiye, Mchungaji Charles, Okello na mwandishi wa habari Naomi wanawasili kwenye mradi huo ambapo mapokezi ya chakula cha mchana yameandaliwa na wafanyakazi wa Sure Health Africa (SHA).

Abu hupanga chakula cha mchana cha kutoa maelezo mafupi na anashiriki ratiba ya siku hiyo.

Wataendesha gari kwenda kwenye mradi wa jamii na kuhudhuria kliniki ili kukutana na baadhi ya madaktari na wauguzi pamoja na watoto na wanajamii.

Pia watatumia usiku mmoja katika eneo la mradi. Jamii imeandaa jioni ya kijamii ambayo ni pamoja na vijana kuweka onyesho la wimbo na dansi.

Shughuli ya 2.3 - Upangaji wa Tukio

Wakati sababu kadhaa za hatari ya kulinda usalama zinapokuja pamoja uwezekano wa tukio kutokea ni kubwa na athari inayowezekana ni kubwa kwa watoto na jamii, kwa shirika na kwa wafanyakazi. Kakiye, Nyameri na Acholi wamepuuza hatari na kuendelea na tukio hiyo licha ya wasiwasi wa kulinda usalama.

Tambua kutoka kwenye orodha, hatua muhimu ambazo unafikiri zinapaswa kuwa mahali pa kulinda usalama.

- Taarifa ya Mgeni
- Fomu ya Azimio la Tathmini
- Hatari Ya Kifurishi cha Hati za
- Kulinda Usalama
- Muhtasari wa Kulinda Usalama
- Majukumu na Wajibu
- Kuripoti Idhini na Ruhusa
- Kuripoti

Bofya hapa ili uone jibu.

Januari 2021

Gazeti

Kurasa 70

Ushirikiano na Wenyeji Unafikia Matokeo Makubwa ya Afya

Ushirikiano wa Family Health Frontiers na Sure Health Africa /SHA unaonyesha kinachowezza kufikiwa kutokana na mpango wa afya wa mama na watoto wachanga. Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga (IIP) unaleta tofauti kubwa katika maisha ya familia za wenyeji ambazo zitakwua na faida kubwa kwa afya ya watoto.

Kasisi Charles, akizungumza baada ya hafla hiyo alipongeza kazi ya mashirika yote mawili na kusema anatarajia kuona mipango muhimu kama hii katika siku zijazo. Inaeleweka kuwa Kasisi Charles alitoa mchango mkubwa kwa SHA kwa niaba ya kanisa.

Ushirikiano wa Family Health Frontiers na Sure Health Africa /SHA unaonyesha kinachowezza kufikiwa kutokana na mpango wa afya wa mama na watoto wachanga. Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga (IIP) unaleta tofauti kubwa katika maisha ya familia za wenyeji ambazo zitakwua na faida kubwa kwa afya ya watoto.	Kasisi Charles, akizungumza baada ya hafla hiyo alipongeza kazi ya mashirika yote mawili na kusema anatarajia kuona mipango muhimu kama hii katika siku zijazo. Inaeleweka kuwa Kasisi Charles alitoa mchango mkubwa kwa SHA kwa niaba ya kanisa.
--	---

Neema anafurahia utangazaji kwani ye ye ni mgeni katika nafasi ya kazi na matarajio yake ni kukua na kukuza Family Health Frontiers (FHF). Amepanga kufanya sherehe na timu kusema asante.

Tukio la Kulinda usalama

Sehemu ya 3: Tukio la kulinda usalama

Katika sehemu hii ya moduli utatambulishwa kwa hatua zinazohusika katika kupokea ukichuzi wa uovu wa kulinda usalama, vizuizi vyakuripoti na kuripoti tukio la kulinda usalama. Kutakuwa pia na fursa ya kupata maoni ya waathiriwa na manusura.

Ripoti ya Tukio

Siku kumi baada ya tukio la Watu Muhimu Sana (Very Important People /VIP), mama anayehudhuria miadi yake ya kawaida ya kliniki na mtoto wake huzungumza na muugazi wake Precious. Wanazungumza juu ya jinsi tukio la hivi karibuni la Watu Muhimu Sana (VIP) liliyyokwenda. Precious anasema wamefurahishwa sana, wanadhani tukio hilo lilikuwa la mafanikio makubwa. Mama yuko kimya na anaonekana hana furaha. Precious anamuuliza kuna nini.

Mama huyo ana wasiwasi na anaelezea kuwa anajua jambo bayo lilitokea wakati wa tukio hilo.

Yeye anasita kushiriki lakini kwa msukumo mpole anamwambia Precious kwamba kuna jambo bayo limemtokea rafiki yake kwenye tukio hilo.

Precious ni mkarimu sana, anamsikiliza na kumhimiza amuuilize rafiki yake amwambie mtu katika mradi kile kilichotokea.

Kidokezo Maarufu: Aina za Ufichuzi wa Unyanyasaji na Dhuluma ya Kingono (SEAH)

Precious ameanza mchakato wa kuchukua taarifa ya ufichuzi. Amekuwa nyeti katika mbinu yake. Ufichuzi wa unyanyasaji hufanywa kwa njia nyingi tofauti; kutoka kwa ufichuzi usio wa moja kwa moja hadi wa moja kwa moja. Kila inapowezekana ni muhimu kutokosa taarifa ya ufichuzi au fursa ya kuingilia kati. Aina za ufichuzi ni pamoja na lakini hazizuiliki kwa:

- Wa kukusudia - Imefanywa moja kwa moja na kwa makusudi kwa mtu.
- Usio wa maneno - Imefanywa kwa kuandika barua au kuchora picha.
- Kwa sehemu - Imefanywa kwa upimaji na/au kutoa sehemu za hali ya jumla kama muathiriwa/mnusurika anataka kumwambia mtu lakini anaogopa kinachoweza kutokea baadaye.
- Kuhamasishwa - Imefanywa kujibu mtu akiwaauliza ikiwa wanadhulumiwa.
- Kama ajali - Imefanywa kwa njia ambayo haikusudiwa kuelezea kile kilichotokea.
- Kwa kusaidiwa - Imefanywa kwa msaada wa mtu mwingine, kwa mfano rafiki.

Precious anafikiria nini cha kufanya baada ya kuzungumza na mama.

Precious anajali kwa kile mama ameshiriki lakini anaamua kuwa hakuna taarifa za kutosha kufanya chochote wakati huu. Anaamua kusubiri hadi aweze kushiriki na meneja wake katika mkutano wao ujao.

Precious ana wasiwasi kuwa kuna jambo kubwa limetokea na anatumaini kuwa mama atapata maelezo zaidi kutoka kwa rafiki yake.

Mkutano wa pili kati ya Precious na mzazi

Siku chache baadaye mama anarudi kwenye kliniki ya Precious. Yeye ni mwenye machozi na anafichua uovu. Anashiriki kwamba Mchungaji Charles alikuwa amempongeza binti yake wa miaka 14 kwenye tukio la kijamii na akasema alikuwa mrembo sana. Baadaye alimwuliza afanye mapenzi naye kwa kumpa pesa. Binti yake hakuhi angeweza kusema hapana.

Hili ndilo tukio ambalo mama alikuwa akijaribu hapo awali kwa kusema limetokea kwa rafiki yake. Hakujua tu jinsi ya kuielezea vizuri na akafichua kidogo.

"Najua hiyo ilikuwa ngumu sana kushiriki hivyo asante kwa kuniambia. Ulifanya jambo sahihi. Naweza kuuliza binti yako yuko salama sasa hivi. Kuna chochote tunachoweza kufanya kusaidia?"

"Ndiyo yuko salama na mimi nyumbani. Nimekuwa na wasiwasi sana wiki nzima na siwezi kulala."

"Naelewa. Hii ni hali ngumu sana. Ni muhimu kwamba binti yako apate matibabu. Ungependa nifanye hivi? Au naweza kuangalia kumsaidia kupata kliniki ya afya ya ngono? Nataka kukuhakikishia kuwa taarifa zako hazitaonyeshwa hadharani. Wacha nikuambie ni nini ninahitaji kufanya baadaye."

Kumbuka:

Dhuluma ya kijinsia ina athari za kiafya kwa waathiriwa na manusura. Watahitaji kupata huduma ya matibabu, ikiwa ni pamoja na ikiwa ni lazima na inavyotakiwa, uchunguzi wa kinga baada ya mfiduo (Post Exposure Prophylaxis) na dawa za kuzuia ujauzito. Ni muhimu pia kutoa ufikiaji wa huduma za ushauri ikiwa inawezekana kuwasaidia kukabiliana baada ya kuumizwa.

Usiri ni msingi muhimu katika kulinda usalama. Taarifa zinashirikiwa tu kwa msingi wa **hitaji la kujua** mwanzo ambayo mwanzoni itakuwa na Mratibu wa Kulinda usalama na meneja aliyechaguliwa mwandamizi.

Kusikiliza Manusura

Mama wa mtoto anamuamini Precious na hii inamsaidia mama huyo kufanya ukichuzi. Kuanzisha uhusiano wa ukweli na uaminifu ni sehemu muhimu ya kuunda utamaduni unaowezesha kuripoti.

Precious aliwezesha kufichuliwa kwa kuishughulikia kwa uangalifu na unyeti. Anawasilisha hii kwa kuangalia ikiwa binti yuko salama, akiuliza juu ya msaada wa matibabu na kutoa hakikisho juu ya usiri. Katika mazungumzo yote Precious ametulia na hahukumu katika njia yake.

Matokeo kutoka kwa Zoezi la Usikilizaji wa Manusura la mwaka 2018

- Kuripoti kwa muda mrefu takwimu za chini juu ya Unyanyasaji na Dhuluma ya Kingono katika sekta ya misaada ya kimataifa
- Manusura na mashahidi wanakabiliwa na vizuizi kadhaa vyta kuripoti
- Mara nyingi njia za kuripoti hazifai, hazijali na hazifikiki
- Usaidizi usio wa kutosha na msaada unaozingatia manusura usio wa kutosha

Kwa maelezo zaidi, angalia [Unyanyasaji na Dhuluma ya Kingono sekta ya misaada ya kimataifa: sauti za waathiriwa na manusura](#)

Maoni ya Manusura

Hapa kuna mifano ya maoni ya manusura walisema kuhusu uzoefu wao:

3.4 Shughuli - Kushughulikia Ufichuzi wa Uovu wa Unyanyasaji na Dhuluma ya Kingono (SEAH)

Kwa shughuli hii, fikiria jinsi Precious alivyozungumza na mama wa mtoto na jinsi alivyotumia mwingilio nyeti kumsaidia mama kufunua uovu.

Kagua taarifa zifuatazo ambazo zinaweza au haziwezi kusaidia katika kazi ya ufumbuzi na uziweke katika kundi sahihi la fanya au usifanye.

Ripoti kwa mfanyakazi anayefaa
Mpe Changamoto mtu huyo
Mpe Changamoto mtu huyo
Jaribu kujichunguza mwenyewe
Puuza tatizo hilo
Uliza "kwa nini?"
Sikiliza kwa umakinifu
Uchukulie bila kujua ukweli

Hii ni muhimu wakati wa kuwasaidia watu wote wazima na watoto kufichua uovu wa Unyanyasaji na Dhuluma ya Kingono.

Fanya

- **Sikiliza kwa makini** - Maelezo haya ni muhimu sana na ni ngumu kuelezea.
- **Usiulize kwanini** - Muathiriwa anaweza asijue na ahisi kuwajibika.
- **Rudia/tathmini uelewa wako** - Ni muhimu kupata maelezo sahihi ya kile kilichotokea.
- **Ripoti kwa mfanyakazi anayefaa** - Hii ni muhimu kwa uwajibikaji na usiri.

Usifanye

- **Mpe Changamoto mtu huyo** - Changamoto inaweza kumfanya mwathiriwa ahisi kuaminiwa.
- **Fikiria bila kujua ukweli** - Unachodhani kuwa kimetokea inaweza kuwa siyo sahihi.
- **Puuza tatizo** - Dhuluma lazima iripotiwe kulinda waathiriwa na kuzuia dhuluma zaidi.
- **Jaribu kujichunguza mwenyewe** - wachunguzi wa unyanyasaji na dhuluma ya kingono (SEAH) waliofunzwa wanapaswa kutekeleza jukumu hili kulingana na utaratibu wa uchunguzi wa mashirika.

Ripoti ya Tukio

Precious ameshtushwa na kukasirishwa na ufichuzi wa uovu huu, lakini anafarijika kwamba alikuwa na mkutano wa ulinzi wa usalama hivi karibuni akijiandaa na tukio la Watu Muhimu Sana (VIP).

Anakumbuka kwamba anapaswa kutoa ripoti kwa undani zaidi kwa wale ambao wanahitaji kujua na kwamba lazima ahifadhi taarifa hizo kwa siri. Kwa hiyo Precious anaamua kutoshiriki ufichuzi kamili na meneja wake na anaamua badala yake mtu bora wa kumwendea ni Mkuu wa Ofisi; Abu.

Precious anashiriki ufichuzi wa mama na Abu.

"Nini! Siwezi kuamini kwamba hiyo ilitokea. Una uhakika alikuwa Mchungaji Charles? Unagundua kuwa yeye ni mchungaji mwandamizi na anaheshimiwa sana kanisani."

"Sawa namjua mzazi huyu na siwezi kuona ni kwa nini atasema uongo juu ya hali mbaya kama hii."

"Naweza kuelewa kwa sababu labda anatafuta kitu."

"Ni vigumu sana kufichua shambulio la kingono hasa mama kuongea juu ya mtoto wake na alikuwa amekasirika sana."

"Sitaki kuchukua hii zaidi kwa sababu hatuna ushahidi na fikiria tu uharibifu ambao unaweza kufanywa kwa Sure Health Africa (SHA). Ni neno lake tu baada ya yote."

Hadithi za Dhuluma: Watu wazima na Watoto

Hapo chini kuna seti ya taarifa za uwongo na imani katika safu wima ya 'Hadithi', na ufanuzi katika safu wima ya 'Ukweli'.

Hadithi	Ukweli
Wanawake wanaovaa nguo za kuonyesha maungo wanaomba washambuliwe kingono.	Hakuna mtu anayeomba au anayestahili kushambuliwa kingono. Wanawake huva ili kujisikia vizuri na wa kuvutia. Wahalifu wanawajibika kwa matendo yao wenye.
Kushambulia kingono mara nyingi hufanywa na wageni.	Waathiriwa 8 kati ya 10 wa shambulio la kingono wanashambuliwa na mtu wanayemjua.
Watoto mara nyingi hudanganya kuhusu kudhulumiwa kingono.	Utafiti uligundua kuwa mashtaka ya uongo ya dhuluma yanawakilisha asilimia 4 tu ya madai yote. Watoto hawana uwezo wa utambuzi wa kuzungumza juu ya dhuluma ya kingono isipokuwa endapo wameipitia.
Ikiwa mtoto hawezi kupiga kelele au kumwambia mtu yeyote, inamaanisha kuwa wanahimiza dhuluma.	Wanaodhulumu wanajaribu sana kuhakikisha usiri kutoka kwa watoto. Hii inaitwa kuanzisha urafiki na watoto na mara nyingi hufanywa kwa kuunda urafiki na watoto, kuwapa zawadi, na kuwaambia jinsi gani wao ni maalum. Wanaodhulumu pia wanaweza kutumia vitisho. Inaweza kuwa ya kutatanisha sana kwa watoto ambao kisha wanaamini kwamba wao walisababisha dhuluma.

3.5. Shughuli - Vikwazo vya Kuripoti

Kuna vikwazo vingi vya kuripoti matukio ya dhuluma na hivi vitakuwa tofauti kwa watu kulingana na hali yao ya kibinagsi na majukumu tofauti. Kutoka kwenye orodha iliyooonyeshwa chagua vikwazo ambavyo unafikiri (1) mama anaweza kupaswa kushinda ili kuripoti dhuluma ya binti yake kwa Precious; na (2) Abu hakuweza kushinda kuchukua tukio hilo kwa umakini.

Kutoka kwenye orodha iliyoonyeshwa, chagua vikwazo ambavyo unafikiri mama anaweza kupaswa kushinda ili kuripoti dhuluma ya binti yake kwa Precious.

- Hofu ya mashambulizi ya kulipiza kisasi
- Utamaduni wa shirika
- Hofu anaweza kupoteza kazi/kuharibu kazi
- Aibu/hisia ya unyanyapaa
- Kutokuwa na uhakika/ukosefu wa Ushahidi
- Mitazamo ya kitamaduni

Sasa, chagua vikwazo ambavyo unafikiri Abu **hangeweza** kushinda ili kuchukua tukio hilo kwa uzito.

Bofya hapa ili uone jibu.

Muhtasari

Kuna sababu nyingi zeny za msingi na vikwazo ambavyo vinazuia wale walioathirika kuzungumza na kutoa ripoti. Mashirika yanapaswa kuwa na mazingira wazi na salama ya kuripoti dhuluma na kuwa na taratibu kali mahali hapo ili kushughulikia. Bila ya hivyo, kunaweza kuwa na ukosefu wa ufuatiliaji.

Kwa hiyo ni muhimu kwamba tufanye zaidi kuelewa vikwazo hivyo, ili tuweze kubuni njia bora zaidi za kuripoti. Hii itasaidia waathirika/manusura kuibua kero zao na mashirika ya kusikiliza na kushughulikia kwa ufanisi.

Kwa maelezo zaidi, angalia Vikwazo vya kuripoti juu ya Unyanyasaji na Dhuluma ya Kingono na Unyanyasaji wa Ngonon (Sexual Exploitation, Abuse and Sexual Harassment (SEAH)).

Kutoa taarifa kwa Mratibu wa Kulinda usalama wa Family Health Frontiers (FHF).

Precious ana wasiwasi na mwitikio wa Abu na anaamua kumfikia Mratibu wa Kulinda usalama, Victor. Ameshtushwa lakini hataki kujihusisha kwani Abu amesema aiache. Pia ana wasiwasi kwani anajua hakufanya kaguzi zote za kulinda usalama kabla ya tukio.

Precious hufadhaika na huamua kuzungumza na huenda moja kwa moja kwa Family Health Frontiers (FHF). Anashiriki kwamba mama mmoja kutoka Mpango wa Chanjo ya Watoto Wachanga ametoa

madai makubwa. Precious ana wasiwasi kwamba hakuna kitakachotokea kuhusu hili, kwa sababu anahisi wakati mwingine kwamba hachukuliwi kwa uzito kutokana na ulemavu wake. Precious anadhani kile anachosema hakifikiriwi kuwa muhimu vya kutosha kusikilizwa.

Kwa maelezo zaidi juu ya ubaguzi wa ulemavu, angalia [Watu wenye ulemavu na safari ya kulinda usalama](#).

Kidokezo Maarufu: Zungumza

Kwa wafanyakazi katika hali ya Precious, ni muhimu kuwa na mfumo wa kuzungumza au mfichua uovu ili yeye aripoti dhuluma.

Mifumo kama hiyo inapaswa kufanya kazi, na kupatikana, kwa wote na inapaswa kuwa-inayozingatia manusura. Wafanyakazi wote na washirika lazima wawe na uhakika kwamba mfumo huo utawasaidia na kuwalinda wanaporipoti kero kwa imani nzuri. Mfumo unapaswa pia kutoa ulinzi kutokana na malalamiko mabaya.

Mifumo bora zaidi ya kuzungumza au kufichua uovu hutengenezwa na wafanyakazi. Wanatambua na kushughulikia vikwazo vya kuripoti ambavyo vinaweza kutokana na jinsia ya manusura, utambulisho wa

kijinsia, mwelekeo wa kingono, umri, rangi, ukabila, ulemavu na utambulisho mwingine unaoingiliana.

Precious ana ufahamu kutoka maelezo mafupi ya kulinda usalama ya Family Health Frontiers (FHF) kabla ya tukio la Watu Muhimu Sana (Very Important Persons /VIP) kwamba mtu sahihi kwa kuripoti kero hapo Family Health Frontiers (FHF) ni Mratibu wa Kulinda usalama, Achol.

Precious anashiriki kwamba yeye anafahamu familia hii kwa muda na ana wasiwasi kwa huyo mtoto. Achol, Mratibu kutoka Family Health Frontiers (FHF), anakubaliana naye na anaonyesha wasiwasi juu ya mtoto huyo. Pia anahoji nini kingetokea ikiwa tukio hilo lingevuja na lingechukuliwa na vyombo vyaa habari. Achol anamhakikishia Precious kwamba amefanya jambo sahihi.

Achol anamtaka atoe ripoti rasmi ilioandikwa ya ufichuaji wa uhalifu huo na kujumuisha maelezo mengi iwezekanavyo. Anamshauri Precious kumhakikishia mama huyo kwamba watachukua suala hili kwa umakini na kulichunguza kwa kina.

Muhtasari

Wakati wa kupokea na kusimamia tukio la kulinda usalama, ni muhimu kwamba mashirika yawasikilize waathiriwa na manusura, yashughulikie kwa umakini na kuchukua hatua za kujifunza kutokana na tukio hilo.

Sikiliza

Jibu

Pata maelezo

Muhtasari

Umejifunza nini?

- Kuelewa umuhimu wa ufuatiliaji wa washirika kufuata kulinda usalama katika maeneo kama vile kuajiri salama na mafunzo.
  - Kutambua umuhimu wa mipango ya kabla ya tukio kwa kupunguza hatari na kuelewa changamoto zilizowapata wafanyakazi.
  - Comprendre Kuelewa ufichuaji wa uovu na jinsi ya kushughulikia ipasavyo, na kuchunguza baadhi ya vikwazo yya kuripoti.
-

Vidokezo vya kuzingatia ili kukusaidia kujiandaa kwa moduli inayofuata.

Baada ya Achol kuzungumza na Precious ye ye anatafakari nyuma juu ya kazi iliyofanywa na Sure Health Africa (SHA). Ana wasiwasi juu ya uchunguzi utaonyesha nini juu ya mazoezi ya kulinda usalama katika Family Health Frontiers (FHF) na Sure Health Africa (SHA).

Unafikiri hii itamaanisha nini kwa Kakiye na Abu kama viongozi wa uwajibikaji wa Family Health Frontiers (FHF) na Sure Health Africa (SHA)?

Unafikiri nini kinaweza kutokea kwa Mchungaji Charles kama suala la wasiwasi?

Hongera kwa kukamilisha Moduli ya 3 ya Mambo ya Kulinda usalama: Kuanza kutumia mipango salama

Tunatumaini kuwa umefurahia kuandamana na Family Health Frontiers (FHF) mwanzoni mwa safari yao ya kulinda usalama.

Tunatarajia kujiunga na Module ya 4 wakati madai yaliyopotiwa yanajibowi. Nini kitatokea?

Unaweza kupata jarida la Kituo cha Rasilimali na Usaидizi (Resources and Support Hub /RSH), rasilimali za kulinda usalama, wavuti, podikasti, na mengi zaidi [kwenye Kituo cha Rasilimali na Usaидizi](#). Ifuatayo, kamilisha tathmini yako ya Moduli ya 3 ili upate cheti chako binafsi cha mafanikio cha Kituo cha Rasilimali na Usaидizi.

Laha ya Majibu

Shughuli ya Kuonyesha Upya

Hatari	Kupunguza hatari
1. Njia zilizowekwa imara na zinazoweza kupatikana ili kuwezesha ripoti za Unyanyasaji na Dhuluma ya Kingono na aina nyingine za madhara.	Kuripoti takwimu za chini
2. Ushirikishwaji wa wafaidika na jamii katika hatua ya upangaji na muundo wa mpango.	Muundo Mbaya wa Mpango
3. Utaratibu wa kuripoti kwa wazi upakuaji wa picha zisizo za adabu/za matusi za watoto.	ICT (Taarifa, Mawasiliano na Teknolojia)
4. Ramani ya huduma na mipangilio iliyopo ya msaada wa kisaikolojia.	Mwitikio na jukumu la utunzaji
5. Washirika wanaoongoza kufanya bidii inayofaa na washirika wao kupata hakikisho la kutosha kuhusu mipangilio yao ya ulinzi wa usalama.	Kufanya kazi kupitia washirika
6. Uajiri mkubwa na mipango ya uhakiki ya kutambua na kuondoa watu wasiofaa kufanya kazi na vikundi vilivyo hatarini.	Ajira Salama Zaidi

[Bofya hapa ili urudi kwenye shughuli ya kuonyesha upya](#)

Kisanduku cha Tafakari cha 1

Haifai kwa sababu anamtenga Nyamer na hashiriki katika mchakato mzuri na wazi wa kukusanya taarifa. Angeweza kumjumuisha Nyamer kwenye mikutano kukagua matokeo ya kila siku na kupata maoni ya Abu.

Bofya hapa ili urudi kwenye kisanduku cha tafakari cha 1

Shughuli ya 1.1 - Ajira Salama Zaidi

Swali la kuajiri	Hatua ya kuajiri
1. Kwa nafasi zote ambazo zinarejelea kulinda usalama na kujumuisha imani na maadili ya shirika au kuziunganisha nazo.	Maelezo ya Kazi
2. Weka wazi dhamira ya shirika ya kulinda usalama.	Matangazo
3. Chunguza maelezo katika maombi/wasifu uliopatikana kutoka kwa waombaji wote. Suluhisha kutofautiana au mapungufu yoyote katika historia ya ajira.	Kuwekwa kwenye orodha
4. Jumuisha maswali kuhusu kulinda usalama ambayo pia huchunguza mitazamo, maadili na motisha.	Mahojiano
5. Thibitisha utambulisho wa mwombaji aliyefanikiwa, historia ya ajira na sifa.	Ukaguzi wa Uhakiki
6. Warejelewa mawili (au zaidi) ambao ni wataalam huru na kero zozote zilizofuatiliwa. Weka wazi dhamira ya shirika ya kulinda usalama.	Warejelewa
7. Anzisha kufaa kufanya kazi na vikundi vilivyo hatarini. Waombaji kazi wanaweza pia kutakiwa kutia saini fomu ya kujitangaza kuthibitisha kuwa hawana hukumu au tahadhari. Jumuisha maswali kuhusu kulinda usalama ambayo pia huchunguza mitazamo, maadili na motisha.	Ukaguzi wa Polisi
8. Jumuisha maelezo mafupi kuhusu Kulinda usalama, Kanuni za Maadili na jinsi ya kutoa ripoti.	Usajili

Bofya hapa ili urudi kwenye Shughuli ya 1.1

Shughuli ya 1.2

- ✓ Ufafanuzi na istilahi
- ✓ Mwongozo wa tabia
- ✓ Visababishi vikuu vya unyanyasaji na dhuluma ya kingono (SEAH)
- ✓ Viwango vya kimataifa vya kulinda usalama na mahitaji ya shirika
- ✓ Kuripoti kero

- ✓ Wajibu na Majukumu ya Mratibu
- ✓ Tathmini ya hatari na kupanga tukio
- ✓ Upangaji Salama
- ✓ Ajira Salama Zaidi
- ✓ Uchunguzi na mbinu zinazozingatia manusura

[Bofya hapa ili urudi kwenye Shughuli ya 1.2](#)

Kisanduku cha Tafakari cha 2

Hapana, hatari hazijapunguzwa. Nyamer na Achol waliweza kuwatahadharisha Okello na Kakiye tena lakini wakati huu waliweka maelezo ya kero zao kimaandishi.

[Bofya hapa ili urudi kwenye kisanduku cha tafakari cha 2](#)

Shughuli ya 2.3

✓ Taarifa ya Mgeni	✓ Muhtasari wa Kulinda Usalama
✓ Fomu ya Kujitangaza	✓ Wajibu na Majukumu
✓ Kifurushi cha Hati za Kulinda Usalama	✓ Idhini na Ruhusa
✓ Tathmini ya Hatari	✓ Kuripoti

Bofya hapa ili urudi kwenye Shughuli ya 2.3

Shughuli ya 3.5

1. Mama

- ✓ Aibu/hisia ya unyanyapaa
- ✓ Hofu ya mashambulizi ya kulipiza kisasi
- ✓ Mitazamo ya kitamaduni

2. Abu

- ✓ Utamaduni wa shirika
- ✓ Kutokuwa na uhakika/ukosefu wa ushahidi
- ✓ Hofu anaweza kupoteza kazi/kuharibu kazi
- ✓ Mitazamo ya kitamaduni

Bofya hapa ili urudi kwenye Shughuli ya 3.5

